

Creștinul și problemele psihologice

Creștinul și problemele psihologice

Cuprins

- [1. Problemele psihologice – vechi de când există omul](#)
- [2. Încercări ale omului de a rezolva problemele psihologice](#)
- [3. Credincioșii au și ei probleme psihologice](#)
- [4. Ce recomandă Scriptura pentru problemele psihologice](#)
- [5. Contextul istoric al apariției psihologiei ca știință](#)
- [6. Ce fel de știință este de fapt psihologia?](#)
- [7. Psihoterapia poate uneori chiar să creeze probleme mai mari](#)
- [8. Ce se cuvine pentru creștin când psihoterapia este la modă?](#)
- [9. Manipularea psihologică – mijloc al “stăpânitorului lumii acesteia”](#)

1. Problemele psihologice – vechi de când există omul

Trăim într-o epocă în care este un lucru obișnuit să se apeleze la psihologi din diferite motive, cum ar fi:

- 1) aprecierea punctelor tari și a punctelor slabe ale personalității cuiva pentru a putea stabili în ce măsură acea persoană ar putea face o anumită muncă (șofer, pilot de avion, polițist, militar etc.) sau pentru a ocupa o anumită funcție – pentru care companiile angajează psihologi;
- 2) oricând o persoană are ceva neînțelegeri în familie, conflicte la locul de muncă, neliniști, temeri, nemulțumiri - uneori acestea fiind de așa natură încât persoana este chiar afectată de diferite boli psiho-somatice – este obiceiul ca să meargă la un psihoterapeut în ideea că acel specialist l-ar putea ajuta să-și rezolve acele probleme psihologice.

Problemele psihologice nu sunt nicidecum ceva modern, ci vechi de când omul, însă s-a ajuns să se pună accent pe ele în special în țările “civilizate” și mai bine dezvoltate economic, în mod evident pentru că în aceste țări nu sunt lipsuri materiale mari, ci oamenii au în general asigurat un minim necesar pentru a trăi, și, nefiind chinuți de foame, sunt în schimb chinuți psihic de fel de fel de nemulțumiri și neliniști.

În Scriptură vedem că Adam, primul om, este și primul care a avut mari probleme psihologice. Și Scriptura arată clar că la originea problemelor psihologice este păcatul, neascultarea de Dumnezeu, Creatorul, de care omul este dependent, după cum și în natură “toate se țin prin puterea cuvântului Lui”. Omul are nevoie de Dumnezeu, și nu poate trăi fără El, dar, pe de altă parte, prin firea lui păcătoasă, are dorințe care sunt contrare voinței lui Dumnezeu, ceea ce face ca omul să nu se poată apropia de El și să fugă de El. Și încercările omului de a face ceva pentru a se împăca cu Dumnezeu și a fi primit de El nu au efecte mai bune decât șorțurile din frunze de smochin pe care și le-a făcut Adam: când a auzit “glasul lui Dumnezeu”, pentru întâlnirea cu care se străduise să se pregătească, s-a simțit incapabil să stea înaintea Lui și a căutat să se ascundă.

Așa că omul care nu poate sta înaintea lui Dumnezeu caută mereu, fie să facă fel de fel de lucruri prin care să se pregătească pentru întâlnirea cu el – și atunci, indiferent cât s-ar strădui, tot nepregătit este și se simte groaznic, fie caută să se ascundă, să-L ignore pe Dumnezeu și să-și umple viața cu fel de fel de lucruri – dar nici atunci nu poate avea liniște pentru că sufletul omului este nemulțumit și nu are pace, fiind tot însetat după Dumnezeu, chiar dacă în mod conștient omul nu recunoaște aceasta.

2. Încercări ale omului de a rezolva problemele psihologice

Simțind nevoia de ceva mai înalt decât el însuși, dar fugind de Dumnezeu cel viu și adevărat, omului nu i-a rămas decât să-și creeze dumnezei după “chipul și asemănarea lui”, care, în imaginația lui, îl ajută în ceea ce urmărește el și îi îngăduie ca, deseori în schimbul unui preț plătit, să-și satisfacă măcar unele pofte. Așa au apărut “idolii”, cuvântul idol provenind din limba greacă, unde are semnificația de “imagini”, ceea ce arată clar că, în condițiile în care omul simte că există forțe care ies din sfera în care el poate avea controlul, dar refuză să-L păstreze pe Dumnezeu adevărat în conștiința lui – pentru că știe că nu poate sta înaintea Lui - , își creează imagini – evident mai mult sau mai puțin depărtate de adevăratul Dumnezeu - cu care poate trăi. Așa au fost creați vestiții zei Egiptului și zeii mai obscuri ai altor popoare. Poate că cea mai clară ilustrare că idolii sunt creați după “chipul și imaginația omului” – de unii care par a fi pus în practică, încă înainte de a fi fost enunțat, principiul umanist că “omul este măsura tuturor lucrurilor” – o avem în mitologia greacă, unde zeii au toate poftele și viciile oamenilor: se invidiază, se ceartă, comit adulter și în general se poartă față de oameni ca niște copii cu jucăriile lor.

Atunci, nu trebuie să fim surprinși că, începând din secolul al XIX-lea, filozofii materialişti au avut atâta audiență, când ei aveau perfectă dreptate că religiile (adică acele credințe sistematizate și instituționalizate) nu sunt decât născociri ale imaginației omului cu scopul de a-l liniști întrucâtva de teama de necunoscut, pentru că, într-adevăr așa și erau.

Și, ca mijloc de comunicare cu zeii, în afară de preoții care aduceau jertfe – ca preț pe care omul îl plătea având speranța că va fi ajutat să primească ceea ce dorește el -, au apărut ghicitori, “citori în stele”, mediumi, care pretindeau a fi în legătură cu zeii sau cu niște spirite superioare, că le puteau spune oamenilor ce îi așteaptă și că le puteau da îndrumări în anumite situații. Nu putem ști câți dintre aceia care practicau asemenea lucruri erau pur și simplu niște șarlatani care doreau să profite de naivitatea altora și câți erau chiar în relație cu niște “duhuri necurate” – spun aceasta pentru că Scriptura interzice poporului lui Dumnezeu să apeleze la asemenea mijloace, fie că este vorba de Israel, poporul pământesc, fie că este vorba de creștini. Și putem vedea, în cartea Faptele apostolilor, cum apostolul Pavel, în Cipru l-a înfruntat pe vrăjitorul Elima, iar în Filipi a respins mărturia sclavei care “avea un duh de ghicire” și a făcut să iasă din ea acel duh de ghicire.

Acești ghicitori și mediumi aveau, în principiu, pretenția de a rezolva același gen de probleme pe care vor să le rezolve azi psihoterapeuții cu diplome academice, care pot prezenta ca argumente pentru știința lor solidă multe volume scrise începând de la Freud, părintele psihanalizei, până în prezent. Chiar dacă între cele două categorii de persoane există mari diferențe în ceea ce privește modul de reprezentare al problemelor și limbajul folosit, ambele au în principiu ca obiective rezolvarea aceluiași gen de probleme.

Și scriptura ne spune câte ceva despre ghicitorii și cititorii de vise din Egiptul antic. Astfel, în capitolul 40 ni se spune cum șeful paharnicilor și șeful brutarilor au avut, fiecare în parte, câte un vis și erau foarte tulburați și ar fi dorit să fie cineva care să le interpreteze visele. Cei care au cercetat istoria Egiptului spun că în acea vreme existau oameni specializați în interpretarea viselor și existau chiar cărți care ajutau la aceasta, deci, într-un fel, putem spune că existau anumite autorități în domeniu, la care apelau oamenii. Atunci, să facem un mic exercițiu și să gândim cum s-ar fi putut interpreta acele vise fără a avea revelațiile din partea lui Dumnezeu pe care le-a avut Iosif. În cazul șefului paharnicilor, faptul că el a visat că storcea strugurii și făcea must poate fi ușor înțeles ca un vis care era o aducere aminte a ceea ce făcea în zilele lui bune, când nu era în închisoare: perfect logic și rezonabil, dar nimic altceva decât revelația din partea lui Dumnezeu nu ar fi permis prezicerea cu exactitate a faptului că trei ciorchini de struguri înseamnă trei zile și că după acele trei zile șeful paharnicilor avea să fie eliberat. Apoi, și în cazul visului șefului brutarilor s-ar fi putut găsi o explicație la fel de rezonabilă: coșurile cu pâine și prăjituri reprezentau, în modul cel mai normal, ceea ce brutarul trebuia să pună înaintea lui Faraon, iar faptul că păsările au mâncat din acelea arată neglijența șefului brutarilor și că, din vina lui, Faraon nu a fost servit așa cum se cuvenea. Iarăși, fără o revelație din partea lui Dumnezeu, Iosif nu ar fi putut spune că trei coșuri înseamnă trei zile și că după acele trei zile va urma pedeapsa cu moartea.

Au urmat visele lui Faraon, pe care niciunul dintre specialiștii Egiptului nu le-a putut interpreta, eveniment care, după mai mulți ani, l-a făcut pe șeful paharnicilor să-și amintească de interpretările minunate de exacte pe care Iosif le-a dat pentru visele lui și ale șefului brutarilor. Iarăși, dacă este să gândim cu logica normală omenească, șapte vaci grase și frumoase înseamnă prosperitate, iar șapte vaci slabe înseamnă lipsă și foamete, și tot așa cu cele șapte și șapte spice, dar, fără revelația din partea lui Dumnezeu, Iosif nu ar fi putut spune exact că este vorba de șapte ani de belșug și șapte ani de foamete. Altfel, de unde să știe că nu era vorba de șapte zile bune și șapte zile rele, sau șapte luni și șapte luni? Iată că omul, cu priceperea lui poate oferi explicații logice rezonabile, dar numai revelația din partea lui Dumnezeu este aceea care dă răspunsurile corecte la problemele fundamentale ale existenței omului.

Și știm cum cititori în stele, ghicitori și mediumi au existat pe tot parcursul istoriei și în Asiria, și în Babilon, și în Grecia antică – renumitul Oracol din Delfi – și în Roma antică, și până și în zilele noastre există oameni care practică acestea.

3. Credincioșii au și ei probleme psihologice

Spunem că sunt credincioși aceia care își pun încrederea în Dumnezeu cel viu și adevărat și așteaptă de la El rezolvarea problemelor existenței lor. Credința însă, în general, nu îi face să fie în totul deasupra problemelor, ci au și ei neliniștile lor și temerile lor.

Ca la toți ceilalți oameni, problemele psihologice ale credincioșilor își au originea tot în păcatul care, de la Adam, s-a transmis tuturor oamenilor: “am fost născut în nelegiuire și în păcat m-a zămislit mama mea” (Ps. 51.5), dar cel care crede în Dumnezeu cel viu și adevărat nu-și închipuie că va putea rezolva problema păcatului său prin strădaniile lui, ci așteaptă de la Dumnezeu rezolvarea acelei probleme “spală-mi deplin fărădelegea mea și curățește-mă de păcatul meu” (Ps. 51.2).

Și Psalmii arată în modul cel mai clar faptul că și credincioșii au deseori sufletul tulburat de temeri și neliniști. În Psalmi, Duhul Sfânt exprimă gândurile și sentimentele rămășiței credincioase a poporului Israel în mijlocul lumii care este împotriva Dumnezeului cel adevărat, împotriva lui Mesia și împotriva celor care Îl așteaptă. Unii dintre psalmi, numiți mesianici, vorbesc în mod special despre Isus în timpul vieții Sale ca om pe pământ și despre venirea Lui în gloria împărăției. În Psalmi vedem două tipuri de probleme psihologice pe care le au credincioșii:

1) faptul că ei se simt păcătoși și nevrednici să stea înaintea lui Dumnezeu, iar pentru aceasta ei nu întrevăd altă soluție decât harul lui Dumnezeu;

2) suferințe cauzate în lumea care este împotriva lui Dumnezeu și a lui Mesia și a oricui mărturisește despre El și Îl așteaptă.

În special în ceea ce privește suferințele din partea lumii, credincioșii găsesc în acești psalmi un sprijin deosebit pentru că Însuși Domnul Isus a trecut prin aceste suferințe în timpul vieții Lui ca om pe pământ, astfel încât poate spune: “Domnul Dumnezeu mi-a dat limba unui învățat ca să știu cum să ajut cu un cuvânt pe cel obosit... Mi-am dat spatele celor care mă băteau și obrajii celor care-mi smulgeau barba. Nu mi-am ascuns fața de batjocoră și de scuipare” (Isa. 51.4-6). Însă trebuie avut în vedere că, în ceea ce privește neliniștile credinciosului legate de păcatele lui proprii, Psalmii nu spun despre cum ar trebui să fie trăirile credinciosului care are cunoștința că răscumpărarea lui este un fapt împlinit în urma jertfei desăvârșite a Domnului Isus, ci prezintă doar trăirile credincioșilor aflați sub lege, când exista doar o speranță vagă – nu o cunoaștere clară – că Dumnezeu va da har. Totuși și în prezent sunt încă mulți credincioși care trăiesc dominați de un spirit legalist și nu

se bucură de faptul că “avem pace cu Dumnezeu prin Domnul nostru Isus Hristos” (Rom. 5.1), astfel încât și sub acest aspect Psalmii sunt de folos multor credincioși.

Dar nici creștinii care se știu mântuiți prin credința în Domnul Isus, Fiul lui Dumnezeu, care a coborât pe pământ ca om pentru a plăti prețul răscumpărării, nu sunt în totul liniștiți și fără probleme psihologice.

Problema psihologică tipică pentru orice creștin credincios este prezentată în Epistola către Romani, în capitolul 7, unde se prezintă conflictul dintre firea cea veche, cu păcatul moștenit de la Adam, care se manifestă prin “mădulare” strigându-și “drepturile”, și firea cea nouă, născută din Dumnezeu, care își găsește plăcerea în legea lui Dumnezeu. Și este trist faptul că mulți creștini pot să se zbată tot timpul vieții lor în acest conflict fără să ajungă la eliberarea din sfârșitul capitolului 7 și să aibă pace în suflet oricând se gândesc la Dumnezeu. Mai mult chiar, acest conflict care aduce suferințe psihice grele, este exploatat de psihologii zilelor noastre pentru a susține că a fi “creștin născut din nou” este de fapt o catastrofă, cu scopul declarat de a-i feri pe oameni să cadă într-o stare atât de rea.

Dar, chiar scăpând de acest conflict, creștinul nu poate fi în totul liniștit și fără probleme într-o lume în care Domnul lui a fost crucificat și care și acum îl respinge pe Hristos. Și cum ar putea creștinul să fie confortabil, când Domnul lui a spus “dacă vrea cineva să vină după Mine să-și ia crucea și să mă urmeze” (Mat. 16.24). Iar expresia “să-și ia crucea” nu înseamnă acea idee ce a intrat în “folclorul creștin”, cum că “fiecare trebuie să sufere ceva anume și să îndure”, ci că trebuie să nu se aștepte la mai multe plăceri și bucurii în lumea aceasta decât un condamnat care, în zilele Imperiului Roman, își lua crucea în spate și se-ndrepta spre locul unde urma să fie crucificat. Cum ar putea un ucenic al Domnului Isus să fie scutit de suferințe când Însuși Domnul a avut de suferit și El ne-a spus “nu este rob mai mare decât stăpânul său, nici trimis mai mare decât cel care l-a trimis”? Și Scriptura ne prezintă genul de probleme psihologice care chiar fac îi cinste unui creștin. De exemplu, în capitolul 17 din Faptele apostolilor, ni se spune că lui Pavel “i se întărâta duhul în el văzând cetatea plină de idoli”: adică un credincios nu poate fi indiferent când Domnul nu este deloc onorat în lumea aceasta și nu poate să nu fie trist pentru faptul că mulți oameni nu-L primesc pe Domnul Isus ca mântuitor și se-ndreaptă spre pierzare. Și tot la apostolul Pavel vedem o dorință arzătoare ca și iudeii să-L primească pe Isus ca Domn: “Spun adevărul în Hristos, nu mint, conștiința mea mărturisind împreună cu mine în Duhul Sfânt, că am mare întristare și necurmată durere în inima mea, pentru că aș fi dorit să fiu eu însumi anatema de la Hristos, pentru frații mei, rudele mele după carne, care sunt israeliți, ale căror sunt: înfierea, și gloria., și legămintele, și darea legii, și slujba, și promisiunile, ai căror sunt părinții și din care, după carne, este Hristosul, care este mai presus de toate, Dumnezeu binecuvântat pentru totdeauna!” (Rom. 9.1-5). Iată niște gânduri și sentimente minunate! Și totuși, singurul care poate da viața eternă este Hristos Însuși și nici un credincios, oricât de tare ar fi în credință, nu poate mântui vreun om. Apoi, chiar asemenea gânduri și sentimente minunate și dorința arzătoare ca și alții să fie mântuiți pot să-l conducă pe credincios pe căi care nu sunt întocmai după voia Domnului, așa cum putem vedea în cazul apostolului Pavel în Faptele apostolilor, în capitolele 20 și 21, când, din dragoste pentru cei din națiunea lui, Pavel era hotărât în duhul lui să meargă la Ierusalim, iar alți credincioși îl avertizau prin Duhul Sfânt să nu meargă la Ierusalim. Și ceea ce s-a petrecut la Ierusalim, unde Pavel, care până atunci lăsase laoparte toate ritualurile legii ceremoniale, a fost pus să se supună unor asemenea rânduieli legale pentru a le face pe plac iudeilor, după care, cu toate acestea, era să fie rupt în bucăți de mulțimea de iudei întărâtată, și, în final a ajuns să fie închis, nemaiputând să-L slujească Domnului în libertate, arată clar că ascultarea de Domnul trebuie să aibă prioritate față de orice alte gânduri sau sentimente, oricât ar fi ele de nobile. Și vedem că, în această privință chiar și cei mai spirituali creștini pot face greșeli.

Totuși ce bine ar fi dacă problemele creștinilor ar fi în exclusivitate cauzate de faptul că lumea și stăpânitorul ei sunt împotriva lor după cum sunt împotriva lui Hristos! Pentru că atunci, în suferințele lor, Domnul este prezent în Duh alături de ei și le dă mângâieri și “este un har, dacă cineva, datorită conștiinței față de Dumnezeu, îndură întristări, suferind pe nedrept” (1 Pet. 2.19). Însă, în mod trist, de multe ori credincioșii au de suferit din cauza că încearcă să evite suferințele pentru Numele lui Hristos conformându-se lumii, sau, mai rău chiar, pot să sufere pentru fapte pe care chiar justiția omenească le-ar sancționa. Cu privire la acestea Petru scria: “nici unul dintre voi să nu sufere ca ucigaș sau ca hoț sau ca răufăcător sau ca unul care se amestecă în treburile altora; dar dacă cineva suferă ca și creștin, să nu se rușineze, ci să-L glorifice pe Dumnezeu în numele acesta” (1 Pet. 5.15-16). Și, legat de aceasta, apostolul Pavel suferea și fiind preocupat de umblarea credincioșilor din adunări, el dorind ca Domnul Isus să fie onorat prin tot ceea ce fac cei care mărturisesc numele Lui, așa cum le spunea corintenilor: “sunt gelos față de voi cu o gelozie a lui Dumnezeu, pentru că v-am logodit cu un singur bărbat, ca să vă înfățișez ca pe o fecioară curată lui Hristos. Dar mă tem ca nu cumva, după cum șarpele a amăgit pe Eva în viclenia lui, așa și gândurile voastre să fie stricate, îndepărtându-se de la simplitatea față de Hristos” (2 Cor. 11.2-3), și, de asemenea, “mă apasă zilnic, preocuparea pentru toate adunările. Cine este slab și eu să nu fiu slab? Cine se poticnește și eu să nu ard?” (2 Cor. 11.28-29).

Când este vorba de suferințe pentru fapte care nu sunt bune poate că am fi înclinați credem că numai creștinii cei mai puțin spirituali suferă pentru că au făcut lucruri contrare cu voia lui Dumnezeu, dar Scriptura ne arată că până și cei mai spirituali creștini pot ajunge să umble într-un mod care să nu-l onoreze pe Dumnezeu. Un exemplu în acest sens în Epistola către galateni, unde apostolul Pavel ne spune cum: “când a venit Chifa la Antiohia, m-am opus lui pe față, pentru că era de condamnat. Pentru că, mai înainte de a veni unii de la Iacov, el mânca împreună cu națiunile; dar, când au venit aceștia, el se retrăgea și se separa, temându-se de cei din circumcizie. Și împreună cu el s-au prefăcut și ceilalți iudei, încât și Barnaba a fost atras de prefăcătoria lor” (Gal. 2.11-13). Deci iată că orice credincios, indiferent de statura lui spirituală și de experiența lui de credință, trebuie să vegheze pentru ca, în orice privință, să umble într-un mod care să-L onoreze pe Domnul.

O problemă psihologică majoră în zilele noastre este depresia: atunci când omul nu mai are nici o speranță și nu mai vede pentru ce să lucreze și pentru ce să lupte. Sigur că nu este normal ca un credincios să fie deprimat, ba chiar unii, când aud că un credincios este deprimat, mai se și apucă să-l mustră și îi prezintă problema în termeni de genul: “Trebuie să fii plin de bucurie! Sau cumva tu nu ești credincios? Că nu se vede credința ta!” Celor care au tendința să se poarte în felul acesta le-aș recomanda să citească 1 Împărați 19. Marele profet Ilie, după ce, în ascultare, slujise cu credință Domnului mulți ani și făcuse înaintea Israelului apostat semne și minuni care arătau clar că Yahve este Dumnezeu adevărat, spre deosebire de idoli, a ajuns să fie deprimat pentru că împărăteasa Izabela a poruncit ca el să fie omorât, iar împăratul Ahab, din comoditate, nu a avut nimic de obiectat la ceea ce spunea soția lui și lui Ilie i se părea că era singur și că nu mai avea nici un rost pe pământ, până într-atât încât a spus: “Destul! Acum, Doamne, ia-mi sufletul, căci nu sînt mai bun decît părinții mei”. Și totuși iată că pe un credincios care a putut ajunge să fie atât de deprimat, Domnul a găsit potrivit să-l ia în cer cu un “car de foc”. Spre deosebire de Ilie, care, în perioada legii, nu putea avea alte speranțe confirmate în Cuvântul lui Dumnezeu decât cele legate de o împărăție a lui Israel pe pământ cu binecuvântări pământești, speranțele noastre sunt cerești, pentru că în eternitate vom fi în cer alături de Domnul și Mântuitorul

nostru. Și totuși chiar și creștinii pot să fie atât de deprimați încât să zică așa cum zicea Ilie: „Doamne, ia-mi sufletul”. Poate cu atât mai mult cu cât ei știu că va fi mai bine să fie cu Domnul decât în lumea aceasta atât de vrăjmașă lui. Privind la cazul lui Ilie, oare am mai putea spune că Dumnezeu ar putea să abandoneze acum pe un credincios care este răscumpărat cu prețul sângelui Fiului Său preaiubit?

Am văzut deci că și creștinii au probleme psihologice cât timp sunt pe pământ, că nu au ajuns la un fel de “nirvana”, adică într-o stare de seninătate perfectă și de detașare completă de tot ceea ce este în lume. Dar un credincios cu adevărat spiritual poate spune ca apostolul Pavel: “Nu vorbesc despre lipsuri, pentru că eu am învățat, în împrejurările în care sunt, să fiu mulțumit. Știu să fiu și smerit, știu să fiu și în belșug. În orice și în toate sunt deprins și să fiu sătul și să fiu flămând, și să fiu în belșug și să fiu în lipsă. Am putere pentru toate în Hristos, care mă întărește” (Fil. 4.11-13). Să vedem, în continuare, ce recomandă Scriptura pentru problemele psihologice de care credincioșii nu sunt scutiți.

4. Ce recomandă Scriptura pentru problemele psihologice

“Suferă cineva dintre voi? Să se roage” (Iac. 5.13). Primul lucru pe care-l recomandă Scriptura celor credincioși pentru orice fel de probleme este rugăciunea, aceasta fiind calea de comunicație cu Dumnezeu prin puterea cuvântului căruia se țin toate lucrurile. Și, oare cine ar putea rezolva mai bine orice fel de probleme? Iar, dacă El dorește să conducă lucrurile în alt fel decât gândim noi, cine L-ar putea împiedica? Dar Dumnezeu nostru, care ne-a răscumpărat cu prețul Fiului Său preaiubit sigur că dorește să facă ceea ce este cel mai bine pentru noi, problema noastră fiind că deseori noi gândim altfel decât El. Atunci, soluția pentru a ne pune de acord cu El este rugăciunea. Și nu înseamnă neapărat că, un creștin spiritual gândește în mod automat exact cum gândește Domnul, iar cine are dificultăți în a înțelege de ce anume Domnul îl face să treacă prin anumite încercări este cumva un fel de “credincios de mâna a doua”. Un exemplu în acest sens îl dă apostolul Pavel, care, în 2 Corinteni 12, scria: “ca să nu mă înalț prin măreția descoperirilor, mi s-a dat un țepuș pentru carne, un sol al lui Satan, ca să mă pălmuiască, pentru ca să nu mă înalț. Pentru aceasta de trei ori L-am rugat pe Domnul ca să-l depărteze de la mine. Și El mi-a spus: «Harul Meu îți este de ajuns; pentru că puterea Mea se desăvârșește în slăbiciune». Deci foarte bucuros mă voi lăuda mai degrabă în slăbiciunile mele, ca să locuiesc peste mine puterea lui Hristos. De aceea, am plăcere în slăbiciuni, în insulte, în nevoi, în persecuții, în strămtorări, pentru Hristos; deoarece, când sunt slab, atunci sunt puternic” (2 Cor. 12.7-10). Dacă un apostol a avut astfel de probleme și a primit un astfel de răspuns la rugăciune, atunci noi nu trebuie să ne grăbim să-i judecăm aspru pe frații care au unele probleme și sunt cumva tulburați și să nu gândim că orice suferință a unui frate sau a unei surori este, în mod obligatoriu, o consecință a unui păcat, în felul în care obișnuiau să gândească fariseii, gândire care ajunsese să-i marcheze și pe ucenicii Domnului Isus: “Rabi, cine a păcătuit: acesta, sau părinții lui, că s-a născut orb?” (Ioan 9.2). Se poate întâmpla ca suferințele să fie “încercarea credinței voastre, mult mai prețioasă decât aurul care piere, deși încercat prin foc, să fie găsită spre laudă. și glorie și onoare, la descoperirea lui Isus Hristos” (1 Pet. 1.7).

În afară de rugăciunea individuală, credinciosul care este într-o adunare poate beneficia de sprijin și din partea altor credincioși care să se roage împreună cu el pentru problemele lui. Și într-o adunare sunt anumiți credincioși care au darul din partea Domnului pentru a face lucrarea de păstorie a sufletelor: “El a dat pe unii ... păstori și învățători” (Efes. 4.11). Și Petru le spune bătrânilor adunării “păstoriți turma lui Dumnezeu ... nu pentru câștig rușinos, ci cu dragă inimă” (1 Pet. 5.2). Deci în adunare sunt frați care au din partea Domnului darul de a se ocupa de ceea ce au nevoie sufletele credincioșilor, de a le da din partea Domnului acea hrană de care au nevoie și a-i apăra de gândurile nepotrivite cu care Satan ar vrea să-i chinuiască, așa cum un păstor se îngrijește de oi ca să le hrănească și să le păzească pentru a nu cădea pradă fiarelor.

Despre lucrarea pe care credincioșii trebuie s-o facă unii față de alții sub aspect spiritual și psihologic ne spune ceva și capitolul 13 din Evanghelia după Ioan, când Însuși Domnul Isus le-a spălat picioarele ucenicilor și le-a spus: “Deci, dacă Eu, Domnul și Învățătorul, v-am spălat picioarele, și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unii altora; căci v-am dat un exemplu, pentru ca, așa cum v-am făcut Eu, să faceți și voi” (Ioan 13.14-15). Și sunt unele biserici oficiale în care există ritualul prin care unii membri le spală picioarele altora, dar se pune întrebarea în ce măsură aceasta se face în Duhul în care a făcut-o Domnul sau dacă nu cumva este doar un ritual formal. Această spălare a picioarelor prezentată în Ioan 13 nu este spălarea unora care sunt murdari – cum ar fi cineva care trăiește în păcat -, pentru că, lui Petru, care întâi a refuzat să-i fie spălate picioarele gândind că era o înjosire a Învățătorului și Domnului, iar apoi a cerut să-i spele și mâinile și capul, Domnul i-a spus: “Cine s-a scăldat nu are nevoie să i se spele decât picioarele, pentru că este în totul curat; și voi sunteți curați” (v. 10), ci este vorba de acea spălare pentru a înlătura lucrurile cu care, în mod inerent, se contaminează cel credincios în urma contactului cu această lume, astfel încât sufletul lui să fie înviorat și să se poată bucura de părtășia cu Domnul. De reținut în mod special felul în care Domnul a făcut aceasta: nu a avut să-i mustre pentru că erau cât de puțin murdari, nici nu a reclamat că altcineva s-ar fi cuvenit să facă acea lucrare de a le spăla picioarele, ci Scriptura spune că “iubindu-i pe ai Săi, care erau în lume, i-a iubit până la capăt” (v. 1). Adică este o lucrare care se face din dragoste pentru frați. Și nu este o lucrare care se adresează în mod exclusiv fraților, ci și surorilor, deoarece, în 1 Timotei 5.10, când este vorba de virtuțile pe care trebuie să le fi arătat o văduvă pentru ca adunarea să se ocupe de nevoile ei materiale este menționată aceea de a fi “spălat picioarele sfinților”. Deci iată că nu numai unii care au anumite daruri deosebite pot să ajute pe frații și surorile care au unele probleme psihologice, ci orice credincios, fie frate sau soră, poate, din dragoste pentru Domnul, să facă o lucrare prin care să învioreze sufletul unuia care este obosit și simte cumva o uscăciune sufletească.

Dar există și, în mod trist nu puține, cazuri când problemele psihologice au la origine un păcat accidental în viața credinciosului, care are ca efect întreruperea părtășiei lui cu Domnul și poate chiar și cu unii frați. Atunci apostolul Pavel recomandă: “Fraților, chiar dacă va fi căzut un om în vreo greșală, voi, cei spirituali, îndreptați pe unul ca acesta cu. duhul blândeții, fiind atent la tine însuși, ca să nu fii ispitit și tu” (Gal. 6.1).

Un exemplu minunat pentru acest mod de a “îndrepta cu blândețe” putem vedea în 1 Samuel 25, când David, fiind refuzat de Nabal, ale cărui bunuri le protejase mai înainte, luase hotărârea să distrugă orice bărbat din casa lui. Represalii extreme, pe care nici pe vremea aceea nu le-ar fi aprobat mulți: fapte în mod clar de condamnat. Iar față de acestea, cum a procedat Abigail, femeia înțeleaptă? Nu i-a adresat nici un reproș, nici o mustrare, ci i-a oferit lucrurile de care avea nevoie amintindu-i de Domnul, care-l unse împărat peste Israel și avea să-l facă să se bucure din plin de binecuvântare. La cuvintele ei, David a recunoscut că pornise pe o cale rea și a abandonat gândurile de răzbunare.

Am avea noi înțelepciunea de a proceda ca acea femeie?

Tot cu privire la cazul când cineva are de suferit, Iacov spune: “Este cineva bolnav între voi? Să-i cheme la sine pe bătrânii adunării și ei să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn în Numele Domnului; și rugăciunea credinței îl va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica; și, dacă a făcut păcate, i se va ierta aceasta. Mărturișiți-vă decia unii altora greșelile și rugați-vă unii pentru alții, ca să fiți vindecați” (Iac. 5.14-16). Aceasta pentru că, cel care a păcătuit poate ajunge într-o situație de eclipsă spirituală, și atunci, bătrânii adunării, adică aceia care au o mărturie de credință pozitivă recunoscută de mult timp și care se pot ocupa de sufletele credincioșilor, prin rugăciune și cuvinte potrivite pe care le primesc din partea Domnului îl pot ajuta să reintre în părtășie cu Domnul, și chiar să fie vindecat de acea suferință cauzată de păcat. Cât de trist este însă modul în care, în bisericile oficiale, clerul, alcătuit din persoane instituite în funcții în urma unor studii în școli și a unor examinări și notări de către oameni, pretinde a face acele slujbe pentru care doar Dumnezeu Duhul Sfânt dă daruri și pune în inimile credincioșilor acea dispoziție pentru a folosi darurile spre gloria Domnului. Astfel s-a ajuns, printre altele, la ritualul confesiunii în care preotul pretinde a absolvi de vină pe cel care se confesează. Iar mulți dintre membrii clerului se poate să slujească pentru câștig material, nu “de bunăvoie”, nici “cu dragă inimă”, cum îndeamnă Petru.

Un creștin sigur că va spune: “Bineînțeles că tot ce spune Scriptura este valabil, dar, oare nu este de folos să beneficiem de descoperirile mai recente ale psihologiei? De ce să nu ne folosim și de ceea ce a descoperit știința modernă?” Atunci, în cele ce urmează vom vedea în ce context istoric a apărut psihologia și ce fel de știință este ea.

5. Contextul istoric al apariției psihologiei ca știință

Psihologia ca știință a apărut în Europa occidentală spre sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Era perioada marcată de progrese deosebite ale științei și tehnologiei, când populația Europei occidentale nu mai era decimată de epidemii de ciumă și era în general bine hrănită și căpătase o încredere deosebită în puterea științei și tehnologiei, despre care nu puțini credeau că va ajunge să rezolve toate problemele existenței umane. Oamenilor le era clar că regii puteau fi detronați și chiar decapitați: nu mai ținea ideea că guvernanții erau investiți de Dumnezeu cu autoritate. Teoria evoluționistă a lui Darwin câștiga teren părănd să dea explicații naturaliste la ceea ce până nu demult se putea explica numai ca fiind creația lui Dumnezeu. Spoiala de creștinism a civilizațiilor europene se cojea ici-colo lăsând să se vadă o imensă ipocrizie, cum a fost, de exemplu în cazul lui Charles Dickens – cel care a scris numeroase romane moralizatoare – care a fost descoperit că avea de mulți ani o amantă. În aceste condiții Nietzsche a proclamat că: “Dumnezeu a murit”, și a avut destul de multă audiență când a expus principiul “voinței de putere”, care într-adevăr caracterizează istoria omenirii. Mai rămânea totuși domeniul problemelor psihologice, care încă nu ajunseseră să fie abordat “științific”, adică, de fapt, pornind de la premise naturaliste: în acele probleme oamenii apelau în continuare la preoți și pastori. Trebuia ca Satan, stăpânitorul lumii acesteia să facă ceva în această privință pentru a domina mai puternic lumea și a-l exclude pe Hristos pe cât posibil.

Acesta este cadrul în care Sigmund Freud – născut în 1856 cu numele Sigismund Schlomo Freud – a început dezvoltarea psihanalizei prin 1890. Departate de a fi o cercetare științifică obiectivă, făcută fără implicare emoțională, Freud și-a dezvoltat teoriile căutând să-și explice propriile suferințe psihosomatice, spaima de moarte și atracția sexuală față de propria lui mamă, Amalia Freud, care era atrăgătoare, caldă și protectoare. Pe deasupra, Freud a consumat cocaină, pe care o și propunea ca stimulent și analgezic. Încă din tinerețe a respins orice religie și fost foarte interesat de teoria evoluționistă a lui Darwin. Concepția lui era că Dumnezeu este o proiecție a tot ce este mai bun în firea omenească – după cum am spus anterior “un dumnezeu după chipul și asemănarea omului” – care să-l ajute pe om să-și îndeplinească propriile dorințe. A respins atât iudaismul cât și creștinismul. Când, în 1937, a fost îndemnat să fugă pentru a se pune la adăpost de nazism, el a declarat că adevăratul lui dușman era Biserica Romano-Catolică. În 1927, în lucrarea “Viitorul unei iluzii”, el puneau întrebarea: “Nu putem oare să terminăm odată cu iluziile consolatoare ale credințelor religioase?” Și mai spunea: “Religia este infantilă și străină de realitate. Este dureros să vezi că marea majoritate a oamenilor nu se vor emancipa de această vedere asupra vieții”.

Apoi, psihanaliza mai are și o abordare, pe care, în termeni blânzi, am numi-o originală în ceea ce privește moralitatea. Pentru psihanalisti nu există principii morale absolute din vreme ce acțiunile morale ale cuiva sunt determinate de motive din subconștient. Apoi există credința în determinismul psihic, adică, dacă, de pildă, președintele Statelor Unite comite adulter, nu este el de vină, ci aceasta este determinat de experiențele din copilăria lui, care l-au făcut să fie cumva bolnav. Minunat! Cât de ușor poate atunci un om da vina pe altcineva chiar pentru faptele rele pe care le-a comis el însuși!

O contribuție însemnată la dezvoltarea psihologiei a avut-o și Carl Gustav Jung, născut în 1875, fiu al unui pastor reformat elvețian. De reținut că încă din copilărie Jung considera că el avea două personalități. Jung nu a fost atât de pe față împotriva credinței religioase, ci considera că religia ar fi un ansamblu de mituri utile. Și Jung a venit cu găselnița „subconștientului colectiv” și că Dumnezeu ar putea fi privit ca fiind acel subconștient colectiv, care este prezent în subconștientul fiecărei persoane...

Jung a avut practici oculte și a avut contacte cu spirite pe care le numea arhetipuri și mai multe scrieri ale lui au fost influențate de acele entități. Jung avea spiritul lui obișnuit pe care-l numea Filimon. Jung spunea: „Filimon și alte personaje din imaginația mea m-au făcut să înțeleg că există în psihicul meu lucruri pe care nu le produc eu, ci se produc ele însele și au propria lor viață. Filimon reprezenta o forță care nu era în mine însumi. În imaginația mea, eu discutam cu el și el spunea lucruri la care eu nu mă gândeam în mod conștient, pentru că observam clar că el era cel care vorbea, nu eu...”

Într-o scrisoare către Freud, Jung spunea: “Gândesc că psihanaliza are o misiune mult mai mare decât aceea de a fi o frățietate etică. Trebuie să-i dăm timp ca să se infiltreze în oameni din mai multe centre, ca să trezească printre intelectuali sentimente pentru simboluri și mituri, astfel încât, cu blândețe să-l readucă pe Hristos la statutul de «dumnezeu șoptitor al viței de vie», ceea ce a și fost, și astfel să absorbim forțele extatice instinctuale ale creștinismului pentru a le face cultul și mitul sacru care erau odată – un festin de bucurie beată în care omul redobândește etosul și sfințenia unui animal”.

6. Ce fel de știință este de fapt psihologia?

În mod cert psihologia nu are nimic care să facă din ea o știință exactă. Dacă în medicină se pot măsura pulsul și tensiunea arterială, se pot face radiografii, ecografii și analize care să arate cum anume funcționează trupul omenesc și să scoată în evidență prin dovezi materiale starea de sănătate sau boala a trupului, în schimb psihologia are ca obiect de studiu ceva care nu este material, astfel încât în psihologie nu există mărimi care să poată fi măsurate prin mijloace fizice. În schimb psihologia dispune de o mulțime de teorii care se perfecționează an de an, devenind din ce în ce mai sofisticate.

O teorie foarte populară este cea a lui Freud, care consideră că sexualitatea are importanță primordială în existența umană. Fără a nega importanța sexualității, totuși, văzând că mulți oameni trăiesc mult peste vârsta la care încetează activitatea sexuală, ajungând la peste 70 de ani, peste 80, ba unii chiar peste 100 de ani, ar rezulta că sexul nu este totul. Dacă ar fi așa, atunci viața omului ar semăna cu ceea ce am putut vedea într-un film documentar care prezenta un rozător, care, în sezonul de împerechere, nu mânca și nu făcea nimic altceva decât să alerge pentru a se împerechea cu cât mai multe femele, pentru ca, apoi, la sfârșitul sezonului să moară extenuat. Și această teorie a lui Freud a fost contestată chiar de Jung și este și în prezent contestată de un număr destul de mare de psihologi. Dar sigur că aceia care fac din sex o industrie și obțin profituri serioase din aceasta au tot interesul ca sexul să fie considerat ca lucrul de cea mai mare importanță în viața omenească, așa că această teorie, deși contestată, este în continuare foarte mult popularizată prin mijloacele de mass-media.

Și interpretările visului și interpretările cu privire la ceea ce se ascunde în subconștientul omului sunt, de asemenea, chestiuni foarte discutabile. În aceste condiții ajungem la o chestiune de credință. Ce credem mai curând? Ceea ce spune Scriptura, sau ceea ce spun doctorii în psihologie? Oare nu putem privi mulțimile de psihoterapeuți ca pe niște “păstori plătiți” – și cine apelează la serviciile lor știe cât de bine sunt plătiți! – de felul celor cărora profetul Ezechiel le spune din partea Domnului: “Voi mâncați grăsimea și vă îmbrăcați cu lână; înjunghiați pe cele îngrășate, dar turma n-o pașteți. Pe cele slabe nu le-ați întărit, nici nu le-ați vindecat pe cele bolnave” (Ezec. 34.4-5)? Oare pot ei să fie cu adevărat de folos pentru a vindeca suferințele când ei neagă din start că principala problemă a omului este păcatul care îl pune pe om împotriva Dumnezeului creator, împotriva Aceluia prin care sunt susținute toate lucrurile din univers?

Parcă deja aud proteste vehemente, ba chiar huiduieli și insulte. Mulți vor spune: “Dar sunt niște interpretări tendențioase! Psihologia nu este numai teorie, ci și practică! Și sunt și rezultate pozitive”.

Atunci ia să privim la metodele științifice pe care le pot folosi psihologii. Pentru verificarea teoriilor, cum nu avem mărimi fizice măsurabile și cuantificabile, rămâne ca metodă clar științifică efectuarea de experimente. Problema critică atunci când este vorba de experimente în psihologie este că subiecții experimentelor trebuie neapărat să fie oameni - neputând face experimente pe animale, ca în cazul testării unor medicamente noi, de exemplu -, și, fiind oameni, trebuie ca acele experimente să nu le producă traume psihice grave... Și totuși s-au făcut unele experimente foarte serioase. Să vedem în continuare, pe scurt, cum au decurs câteva experimente.

Întâi să vedem cadrul în care a fost făcut experimentul. La procesele de la Nuremberg, cei mai mulți naziști acuzați au pledat mergând pe ideea: “Nu am avut eu intenții rele, ci nu am făcut nimic altceva decât să execut ordinele primite de la autorități”. S-a pus atunci întrebarea în ce măsură autoritatea poate să-l determine pe cineva să comită crime. Așa că, în 1961, la Universitatea Yale, profesorul Stanley Milgram a făcut un experiment. Subiectului experimentului i se spunea că are rolul de a fi un “profesor” care trebuie să-și supună “elevul” la un test de memorie, și, ori de câte ori “elevul” dădea un răspuns greșit, “profesorul” trebuia să-i administreze un șoc electric. Subiectului experimentului i se spunea că experimentul ar avea scopul de a urmări în ce măsură pedepsele stimulează atenția pentru a da răspunsuri bune. Și un ins într-un halat alb supraveghea experimentul ca să fie sigur că “profesorul” chiar îi administra șocul electric “elevului” atunci când acesta din urmă greșea. Și subiectului experimentului i se spunea că șocurile electrice porneau de la tensiunea de 45V, și, la fiecare răspuns greșit consecutiv, tensiunea electrică urma să crească cu o treaptă. “Elevul” era de fapt un actor care mima că ar fi electrocutat, iar butoanele pe care le manipula subiectul experimentului nu dădeau de fapt nici un șoc electric, ci erau puse doar pentru a reprezenta mijlocul prin care “profesorul” aplica pedeapsa pentru răspunsul greșit. Care credeți că a fost efectul? Între 60% și 66% din subiecții experimentului au continuat să administreze șocuri electrice până la tensiunea maximă de 450V chiar și după ce “victima” era inconștientă! Și cei mai mulți subiecți nu au început să aibă obiecțiuni decât când tensiunea a ajuns la 300V.

Ca o variație a experimentului anterior, Charles Sheridan și Richard King, au mers mai departe și pus un câțel să “răspundă”, în experimentul lor însă șocurile electrice fiind reale. 20 din 26 de subiecți au mers până la tensiunea maximă... Deci iată că omul nu se dă în lături de a tortura un animal sau chiar un om dacă o “autoritate” își “asumă răspunderea” pentru faptele rele.

Mai prezentăm încă un experiment. La Universitatea din Stanford, în 1971, psihologul Philip Zimbardo a făcut un experiment cu scopul de a vedea cum îi afectează captivitatea în închisoare pe gardieni și pe prizonieri. Subiecții experimentului au fost oameni obișnuiți care s-au oferit în urma unui anunț în ziar și au fost apoi supuși unor examene medicale și psihologice pentru ca să se verifice că erau într-o bună stare de sănătate fizică și mintală. Voluntarii au fost împărțiți în mod arbitrar în două grupuri: 12 gardieni și 12 prizonieri. Zimbardo însuși a jucat în experiment rolul de director al închisorii. Și simularea ar fi fost să dureze numai două săptămâni (nu luni sau ani de zile, cât durează pedepsele obișnuite cu închisoarea). Ce putea ieși rău? Totuși rezultatul a fost că, nu mai târziu decât a doua zi, falșii prizonieri au făcut o răzmeriță baricadându-și celulele cu paturile. Ca răspuns “legitim”, gărzile i-au stropit cu extintoarele. Și “Închisoarea Stanford” s-a transformat de atunci într-un iad. Unii dintre “gardieni” i-au obligat pe “deținuți” să doarmă dezbrăcați pe ciment. Le-au restricționat dreptul de a folosi toaletele. Ba i-au și forțat să curețe toaletele cu mâinile goale. Și mai incredibil este că, atunci când “prizonierilor” li s-a promis o eliberare, care apoi le-a fost anulată, ei nu au cerut să înceteze experimentul, deși nimic nu îi obliga să continue. Peste cincizeci de persoane de afară au urmărit experimentul, dar abia în a șasea zi Zimbardo a hotărât să pună capăt experimentului, la care mai mulți “gardieni” s-au arătat tare dezamăgiți. Repetăm că subiecții experimentului nu erau psihopați, ci fuseseră supuși la controale medicale și psihologice care să arate că ei se înscriu în limitele în care se poate spune despre cineva că este “un om normal”...

Ce arată aceste experimente? Nu cumva vin bine în sprijinul afirmației făcute de Scriptură cu aproximativ un mileniu înainte de Hristos: “Yahve a privit din ceruri peste fiii oamenilor, ca să vadă dacă este vreunul cu pricepere, care-L caută pe Dumnezeu. Toți s-au abătut, toți

s-au stricat; nu este nici unul care să facă binele, nici unul măcar” (Ps. 14.2-3). Iată că, și privind la rezultatele acestor experimente, afirmațiile Scripturii: “am fost născut în nelegiuire și în păcat m-a zămislit mama mea” (Ps. 51.5) și “printr-un singur om păcatul a intrat în lume, și prin păcat moartea, și astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, pentru că toți au păcătuit” (Rom. 5.12) par a fi extrem de adevărate.

Un alt domeniu în care psihologia s-a dovedit extrem de utilă este cel al descoperirii criminalilor în serie cu ajutorul psihologilor criminaliști, care caută modele de comportament și fac predicții cu privire la modul de viață al criminalilor în serie și indică în ce fel de cercuri ar trebui ei căutați.

Dar, veți spune, pe bună dreptate, că psihologia nu se ocupă numai de crime și torturi, ci că ar putea veni în ajutorul omului normal, care are totuși unele probleme la școală, la locul de muncă sau în familie. Întâi de toate, mai subliniez încă odată că experimentele anterioare au avut ca subiecți “oameni normali” și arată de ce pot fi capabili “oamenii normali” în anumite condiții. Apoi, în cele ce urmează, vom vedea ce fel de efecte poate avea psihoterapia asupra unor oameni normali.

7. Psihoterapia poate chiar să creeze probleme

Psihoterapeuții afirmă că îi ajută pe oameni în rezolvarea problemelor lor psihologice: complexe de inferioritate, temeri de fel de fel, fobii, etc. Sigur că ei sunt buni cunoscători ai firii omenești și știu să se facă plăcuți oamenilor, chiar atât de plăcuți încât oamenii îi plătesc cu bani grei pentru ca să se așeze pe canapea în cabinetele lor și să capete o oarece pace vărsându-și amarul înaintea lor. Dar oare cât de buni cunoscători sunt ei de fapt? Scriptura spune: “Inima omului este nespus de înșelătoare și fără speranță de vindecare: cine poate s-o cunoască? Eu, Domnul, cercetez inima, Eu încerc răunchii...” (Ier. 17.9-10). Dacă este să credem Scriptura înseamnă că unicul mijloc de a cunoaște într-adevăr, în mod corect ce este în inima unui om este ca acela care întreprinde această cercetare a inimii altuia să fie în părtășie cu Domnul și ca Domnul să-i descopere ce are pe inimă cel cercetat. Astfel, Domnul Isus “nu avea nevoie să-i mărturisească cineva despre om, pentru că El însuși cunoștea ce era în om” (Ioan 3.25). Și apostolul Pavel le scria corintenilor: “Răvniți cele spirituale, dar mai ales să profețiți” (1 Cor. 14.1) și “dacă toți profețesc și ar intra vreun necredincios sau unul neștiutor, el este convins de toți, este judecat de toți, tainele inimii lui sunt arătate; și astfel, căzând cu fața la pământ, l se va închina lui Dumnezeu, spunând că Dumnezeu este cu adevărat între voi” (1 Cor. 14.24-25). Profeția, în sensul de aici înseamnă a le vorbi oamenilor din partea lui Dumnezeu, iar un credincios care este în părtășie cu Domnul poate avea descoperiri și pentru alți oameni, fie ei credincioși, fie necredincioși, și astfel poate ajunge să cunoască inima unui om mai bine chiar decât ar putea-o cunoaște un doctor în psihologie. (Și aici mă văd nevoit să fac această paranteză pentru a atrage atenția asupra unor confuzii care am constatat că există în unele cazuri între cei credincioși. Am auzit pe unii credincioși spunând că o anumită soră sau un anumit frate “profețește”, cum că a spus diferite lucruri despre alți frați sau surori și acele lucruri s-au dovedit adevărate. Dar oare acele lucruri le-a spus altora pentru că Domnul i-a spus să spună acele lucruri, sau este vorba doar de cineva care are ceva aptitudini de psiholog – chiar fără să fi urmat studii de specialitate – și le vorbește altora despre deducțiile psihologice pe care le-a făcut, și, fiind vorba de cineva care-L mărturisește pe Isus ca Domn, automat, credincioșii zic că profețește. Dar, dacă privim la ceea ce le-a spus apostolul Pavel corintenilor constatăm că persoana care profețește i se adresează din partea Domnului direct subiectului profeției, acesta din urmă recunoscând în final autoritatea lui Dumnezeu. Pe când deseori aceste persoane cărora le merge faima că profețesc vorbesc unor persoane despre altcineva, care, de regulă, nu este de față, practicând un fel de bârfă în care prezintă niște deducții psihologice, pe care credincioșii mai naivi le iau drept profeții).

Acum, ce se petrece de fapt în cabinetul unui psiholog? Știm că ședințele de psihoterapie sunt la fel de secrete pe cât sunt confesiunile înaintea preotului. (Deci, iată cine a luat în timpurile moderne locul preoților!) Și este clar că acela care vine la un psihoterapeut se prezintă cu niște probleme pe care nu știe să le rezolve, cu neliniști, temeri și fel de fel de tulburări, și are încredere că psihoterapeutul îl va ajuta să se simtă mai bine, pentru că, dacă nu ar avea încredere, nu s-ar duce la psihoterapeut. Atunci, acel psihoterapeut chiar îl ajută, sau mai curând profită de el și îi creează și mai multe probleme, pe care tot el pretinde că i le va rezolva, făcându-l pe pacient și mai dependent de el și taxându-l și mai mult? Îmi veți spune: “Dar iarăși arunci acuzații gratuite!” Să vedem în continuare câteva cazuri.

Un detectiv particular s-a prezentat la un psihoterapeut dându-se drept pacient. Și s-a plâns înaintea psihologului de coșmaruri și tulburări ale somnului. La cea de-a treia vizită la psihoterapeut, acesta i-a spus “pacientului” că a fost victima unui incest! Ceea ce, evident, nu fusese niciodată!

Într-un alt caz, în 1993, o angajată a CNN s-a dat drept pacient la un psihoterapeut. Și, în timpul ședințelor, avea și o minicameră care transmitea ședința de psihoterapie. Cercetând cauzele depresiei pacientei, care se plângea și de dificultăți în căsătorie, psihoterapeutul din Ohio, după a treia ședință a ajuns să pună diagnosticul că era “supraviețuitoarea unui incest” și nu numai atât, ci i-a spus pacientei că era un “caz clasic”. Apoi, când pseudopacienta a spus că nu-și amintea așa ceva, psihoterapeutul i-a spus că era un caz tipic de memorie reprimată pentru că ea nu mai voia să-și amintească ceva atât de groaznic. Din punct de vedere logic pare posibil, dar așa ceva nu se întâmplase deloc!

Și au existat în Statele unite mai multe cazuri când oameni nevinovați au fost târați în tribunale fiind acuzați de pedofilie, incest și ritualuri sataniste pe baza unor “mărturii” produse de psihoterapeut prin “descoperirea amintirilor reprimare”.

Într-un caz, o femeie de șaptezeci de ani a fost acuzată de cele două fiice ale ei, cea mai în vârstă dintre ele având 48 de ani la data intentării procesului, că le-ar fi violat, sodomizat, forțat la sex oral, că le-ar fi torturat cu șocuri electrice și le-ar fi implicat în ucideri rituale de copii. Amintirile au fost “recuperate” prin psihoterapie în 1987 și 1988. Juriul a găsit pârâta vinovată numai de neglijență și nu a considerat că ar fi avut intenții de a face rău și nu a dispus să dea compensații bănești. Erau reale acele amintiri?

În martie 1997, Nadean Cool și-a dat în judecată psihoterapeutul pentru implantarea de amintiri false, iar tribunalul l-a găsit vinovat pe psihoterapeut și a hotărât ca el să plătească despăgubiri de 2,4 milioane de dolari pentru cei aproape zece ani de ședințe de psihoterapie, pe parcursul cărora își convinsese pacienta că avea vreo 120 de personalități (ce mai multiplicitate! Cred că depășește ceea ce și-a putut imagina Jung!), că participase la un cult satanic, că fusese violată și făcuse sex și cu animale, ba mai și fusese martoră la uciderea unui

prieten!

Și au fost mult mai multe cazuri de practici vătămătoare ale psihoterapeuților, dar mă opresc aici deoarece scopul acestei scrieri nu este acela de a inventaria cazurile de malpraxis în psihoterapie.

Psihologul Elisabeth Loftus (deci, cineva de pe poziția “dinăuntru”, nu un “profan”, ca autorul acestei scrieri) spunea: “Ca în vânătorile de vrăjitoare de odinioară, astăzi oamenii sunt acuzați și chiar condamnați la închisoare pe baza unor «dovezi» rezultate din vise și flashback-uri – amintiri care nu existau înainte de terapie”.

Am văzut deci cazuri de formare de amintiri false sub influența – să fie în mod voit, sau din greșeală? – psihoterapeutului. Dar, oare cât de ușor și cum se pot forma asemenea amintiri false? Pentru a răspunde la această întrebare, Elisabeth Loftus, de la University of Washington, Seattle, a gândit să facă anumite experimente. Sigur că problema cea mai serioasă era ca acele experimente să nu ducă la traume psihice. Cum anume să se creeze o amintire falsă, adică despre un eveniment care nu a avut loc de fapt, și aceasta fără a produce tulburări psihice grave persoanei căreia i se implantează amintirea falsă? Scenariul a fost creerea amintirii false despre cum, fiind copil, subiectul s-a pierdut într-un mall. Subiectul a fost un băiat de 14 ani, Chris, căruia i s-a dat să citească despre anumite evenimente din copilăria lui timpurie relatate de mama lui și de fratele lui mai mare. Amintirea falsă a fost introdusă într-un paragraf scurt printre mai multe paragrafe care spuneau despre evenimente reale. Apoi, după ce a citit odată relatările scrise de mama lui și de fratele lui, Chris a primit indicația ca, timp de cinci zile, să scrie în fiecare zi despre fiecare eveniment, iar, dacă nu-și amintea deloc, să scrie simplu: “Nu-mi amintesc”. Pe parcursul celor cinci zile, Chris și-a “amintit” din ce în ce mai bine cum se pierduse în mall. Și-a amintit de teama că nu avea să-și mai vadă familia, apoi de “tipul simpatic” care l-a salvat, apoi și de muștruliala pe care i-a tras-o mama lui după ce l-a regăsit.

În alt experiment, 24 de persoane au fost solicitate să-și amintească un eveniment relatat de o rudă sau cunoștință apropiată. Trei dintre evenimentele relatate erau adevărate, iar al patrulea era o “amintire falsă”. Rezultatul a fost că 68% din evenimentele reale au fost reținute ca amintiri, iar 7 din cei 24 și-au “amintit” total sau parțial evenimentul fals. Și cei care și-au “amintit” evenimentul fals au adăugat din ce în ce mai multe detalii la fiecare “reamintire”.

8. Ce se cuvine pentru creștin când psihoterapia este la modă?

Nu cumva ceea ce am văzut nu face decât să întărească ceea ce spune Scriptura: “Blestemat este omul care se încrede în om și care își face carnea braț al său și a cărui inimă se depărtează de Domnul” (Ier. 17.5)? Cât de multă încredere ar fi să aibă un creștin într-un psihoterapeut? Sigur că ar fi o exagerare să zic toți psihoterapeuții ar fi niște escroci sau niște incompetenți. Dar pentru un creștin adevărat este clar că numai Domnul poate cunoaște într-adevăr ce este în inima omului și tot numai El are soluția cea mai bună pentru orice problemă a sufletului. Dacă un creștin se gândește totuși să apeleze la un psihoterapeut, atunci prima chestiune pe care trebuie s-o aibă lămurită în legătură cu acel psiholog ar fi care este atitudinea lui față de Cuvântul lui Dumnezeu, sau, mai curând, care este atitudinea lui față de Hristos? Dar și aici pot fi capcane pentru că există și psihologi care se declară creștini, dar nu abandonează de teoriile psihologice care sunt contrare Scripturii. Creștin fiind, cum poți atunci recunoaște un psiholog care este creștin? Răspunsul este simplu: nu poți. Pentru că apostolul Pavel îi spunea lui Timotei: “Domnul îi cunoaște pe cei care sunt ai săi și cine rostește numele Domnului să se depărteze de nedreptate” (1 Tim. 2.19). Și, dacă apostolul Pavel spunea aceasta referindu-se la oameni în general – că numai Domnul îi cunoaște pe ai săi, și omul nu poate fi sigur care sunt ai Lui Hristos -, cu cât mai mult este valabil aceasta atunci când este vorba de oameni care sunt intelectuali și care au abilitatea de a se face plăcuți? Nu spun că nu se poate să fie și psihoterapeuți creștini, dar dacă ei lucrează într-adevăr în părtășie cu Domnul și ceea ce le spun ei pacienților este într-adevăr din partea Domnului (așa cum își exprima Pavel dorința față de credincioșii din Corint), atunci cum își vor taxa ei pacienții pentru faptul că le administrează ceea ce a primit gratuit de la Domnul, prin harul Lui?

9. Manipularea psihologică – mijloc al “stăpânitorului lumii acesteia”

Nu-i așa că Satan se folosește în mod extrem de abilitățile psihologice tocmai pentru a-l depărta pe om de Domnul Isus, singurul la care este rezolvarea pozitivă a tuturor problemelor? Dar vrăjmașul acționează nu numai la nivel individual, lucrând asupra acelor care au unele tulburări și se hotărăsc să urmeze o psihoterapie, deoarece canapelele tuturor psihoterapeuților din lume nu sunt în măsură să satisfacă ambițiile lui, care dorește să stăpânească peste toți oamenii, și mai ales peste cei mai inteligenți și educați și capabili, ca să-i depărteze de Hristos. Atunci el acționează pe scară largă prin mijloacele mass-media și prin educație.

Să vedem un exemplu banal, chiar “nevinovat”, care ne ilustrează cum se poate face manipularea în masă.

Un anunț publicitar descria cum cei care vizitează Disneyland sunt întâmpinați de Bugs Bunny, care le strânge mâna. Aproape o treime din cei care chiar vizitaseră Disneyland au spus că-și aminteau că i-a întâmpinat Bugs Bunny și că le-a strâns mâna. Dar Bugs Bunny este un personaj al companiei Warner, asupra căreia Disney nu are drepturi, așa că era imposibil să se fi întâmplat ceea ce spunea acel anunț. Și anunțul era fals. Iată cât de simplu pot fi făcuți mulți oameni să creadă ceva fals chiar și prin informare dintr-o singură sursă. Dar dacă mai multe ziare, reviste, posturi de televiziune și radio și site-uri de pe internet împreună susțin aceleași lucruri?

O chestiune în care se practică dezinformarea în masă este cea cu privire la raportul dintre credința în Dumnezeu și știință. Este din ce în ce mai răspândită ideea că știința este incompatibilă cu credința în Dumnezeu. Totuși, ce arată anumite sondaje, cărora nu li se face publicitate? În 1916, la întrebarea dacă cred într-un Dumnezeu personal adresată unor oameni de știință, 41,8% au răspuns că da, 41,5% că nu, iar 16,7% s-au declarat agnostici. În 1996, la aceeași întrebare adresată unor oameni de știință, 39,6% au răspuns da, 45,5% nu, iar 14,9% s-au declarat agnostici. Percepția publică este net diferită de ce arată acest sondaj pentru că există o grijă deosebită pentru ca în mass-media să fie răspândite mai ales ideile contrare credinței în Dumnezeu.

Postul de televiziune National Geographic, care are multe emisiuni bune de știință popularizată și contribuie în mod semnificativ la formarea unei culturi pentru omul modern se remarcă, printre altele, și prin modul în care, oricând este vorba despre Biblie, nu dorește câtuși de puțin să admită că ea ar putea să fie inspirată de Dumnezeu. De exemplu ei au un serial numit “Biblia Dezvăluită” (Bible Uncovered), ca și cum Biblia ar fi o carte extrem de greu de înțeles, iar specialiștii în istorie, arheologie, antropologie și filozofii cu care realizează ei emisiunile ar fi în măsură să-i lămurească pe bietii oameni care, fie că sunt induși în eroare de acea carte, fie că nu înțeleg nimic. Tipic este ca, în acest gen de emisiuni, ei să prezinte defilând cu o viteză amețitoare anumite pagini din Biblie – atât de repede încât nimeni să nu poată citi mai mult decât două cuvinte din zece -, după care specialiștii lor spun ceea ce consideră ei pe marginea unui text care nu a fost prezentat complet și în context, căutând să discrediteze Biblia. S-a făcut o publicitate imensă pentru “Evanghelia după Iuda”. Ca și cum Iuda, cel care s-a sinucis, ar fi înțeles ce se petrecea mult mai bine decât toți ceilalți apostoli și evangheliști care au scris cărțile Noului Testament. Dar, la o analiză la rece putem înțelege că Iuda s-a sinucis din motivele în general obișnuite pentru care se sinucid oamenii și azi: simțea că viața era pentru el o povară – fiind copleșit de vinovăție – și nu avea nici un fel de speranțe pentru viitor. Atunci cum ar fi putut el să fi înțeles mai bine realitatea decât ceilalți ucenici ai lui Isus, care au scris Noul Testament. Iar, dacă cele patru evanghelii cuprinse în Biblie au fost scrise chiar de aceia ale căror nume le poartă în titlu, scrierea intitulată “Evanghelia după Iuda” nu se poate să fi fost scrisă de Iuda însuși, ci cel mai probabil de altcineva, la câțva timp după sinuciderea lui Iuda. Și, oare cei care iau de bună “Evanghelia după Iuda” cunosc măcar ce înseamnă “evanghelie”? Probabil că nu. Pentru că, din vreme ce în greacă “evanghelie” înseamnă “veste bună”, și ce veste bună ar putea să ne dea cineva care s-a sinucis? Nu-i așa că este un nonsens monumental?

Și uneori mai sunt produse și explicații așa-zis științifice pentru miracolele relatate în Biblie. De exemplu, odată, un “om de știință” a venit cu o explicație pentru moartea subită a unor persoane care s-au atins de chivotul mărturie în mod nepotrivit (vezi 1 Samuel 6 și 2 Samuel 6). Acel ins, cu autoritatea pe care o dă în zilele noastre un post TV celebru, spunea că chivotul ar fi un fel de condensator care se încarcă cu electricitate pur și simplu stând în deșert. Pentru cine știe foarte puțină fizică și habar nu are de inginerie electrică poate părea valabilă explicația că aurul cu care era poleit chivotul pe dinăuntru era o armătură a condensatorului, aurul de dinafară era altă armătură a condensatorului, iar lemnul de salcâm era dielectricul. Dar, socotind grosimea “dielectricului” de lemn de salcâm, rezultă o distanță mare între cele două “armături”, ceea ce ar face ca acel “condensator” să aibă o capacitate foarte mică, astfel încât ar fi nevoie de o tensiune electrică foarte mare pentru a-l încărca suficient ca să zgâlțâie zdravăn pe cineva. Și de unde ar fi fost să vină acea tensiune electrică? În plus, acel “om de știință” a avut grijă să uite detaliul cu privire la chivot care pune capac chiar la propriu acelei teorii: “capacul ispășirii” făcut din “aur curat”, care, pus pe deasupra, “scurtcircuita armăturile condensatorului” (în ipoteza că foițele de aur de dinăuntru nu se uneau cu cele de dinafară, ceea ce, conform cu descrierea chivotului, este foarte puțin probabil) făcând absolut ridicolă acea teorie. Iată ce fel de argumente “științifice” sunt folosite uneori ...

Dar, dacă cele mai imense minciuni sunt răspândite de organizații care au autoritate în societate, atunci ele sunt luate drept realități de cei mai mulți oameni.

Și apoi, tot așa, nu numai în mijloacele mass-media, ci și în școli se susține cu tărie teoria evoluționistă avansată de Darwin în secolul al XIX-lea ca fiind unica teorie științifică, deși în circa un secol și jumătate s-au găsit mai multe dovezi care ar fi contrare acestei teorii.

Dacă atunci când apostolul Pavel le scria tesalonicenilor că “taina fărădelegii lucrează”, această lucrare nu era atât de evidentă, acum este izbitor de clar că se apropie momentul când “cel care o oprește acum va fi luat din cale” și va fi descoperit “omul păcatului”, care cu “putere și semne și minuni ale minciunii” îi va duce în rătăcire total pe cei care “n-au primit dragostea adevărului, ca să fie mântuiți” (v. 2 Tes. 2.3-12). Și atunci nu numai cei stupizi și cei neinstruiți vor crede minciunile antihristului, ci lucrurile vor fi de așa natură încât toate mijloacele tehnice și toate puterile “paranormale” vor conlucra în așa fel încât și cei mai inteligenți și cei mai capabili oameni vor fi induși în cea mai tragică eroare cu putință, care îi va duce la pierzarea eternă.

Având această perspectivă: pentru noi că va veni Domnul nostru Isus și vom fi în eternitate în prezența Lui, bucurându-ne de El, singurul care poate satisface inima omului, iar pentru lume că, după ce Adunarea va fi luată de pe pământ, toți cei care nu au crezut evanghelia harului vor fi duși la pierzare urmând minciunile antihristului, cum ar trebui nu să ne întristeze “necazul nostru ușor de-o clipă”, care “lucrează pentru noi, mai presus de toate, o greutate eternă de glorie”, ci să fim preocupați mai mult de faptul că atât de mulți oameni îl resping pe Domnul Isus se îndreaptă spre pierzare și să căutăm să li-L prezentăm pe Cel care este “calea, adevărul și viața”.

clickbible.org